

Aandacht voor andere afwijkingen

Arie Dwarswaard
en Peter Knippels

Foto's IBC

Dahlia's, lelies en gladiolen zijn afgelopen voorjaar en zomer beoordeeld door keurmeesters van de Bloembollen-keuringsdienst (BKD). Dit seizoen troffen ze weinig extremiteiten aan, zoals dat bijvoorbeeld het geval was bij tulp en hyacint. Wel vielen zaken op zoals knolcyperus in lelie en gladiool en ten onrechte opgeplante partijen.

DAHLIA

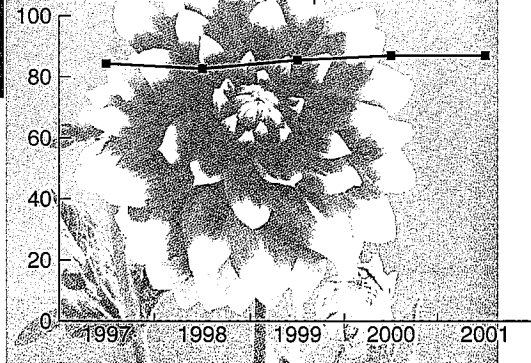
De cijfers over 2001 laten voor de dahlia een probleemloos jaar zien. Destructoraalte werd niet gevonden in stekkas en te velde. Wel troffen keurmeesters knollen in de stekkas aan die ten onrechte waren opgelegd. Het betreft hier knollen die geen klasse Algemeen hebben en niet zijn getoetst op TSWV. De BKD treedt sinds enkele jaren strenger op tegen dit type overtredingen. Als een keurmeester vaststelt dat de knollen onterecht zijn opgelegd, dan mogen de stekken nog wel worden opgeplant, maar dan mag de opbrengst alleen weg met een vervoersbewijs.

Het percentage TSWV is al enkele jaren stabiel.

Van alle partijen voldoet volgens de oplegtoetsing 94 procent aan de norm van maximaal 5 procent. Van alle getoetste knollen is 82 procent zelfs geheel vrij van TSWV.

De ontwikkeling van klasse Standaard tussen 1997 en 2001 in procenten

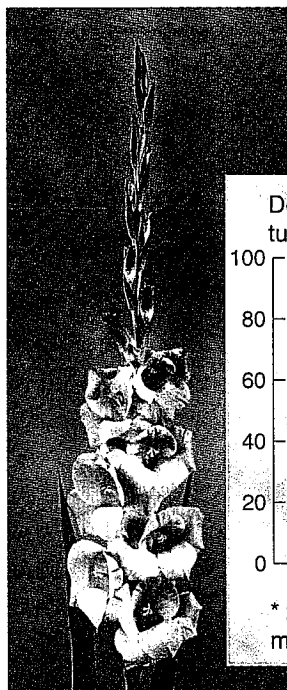

GLADIOOL

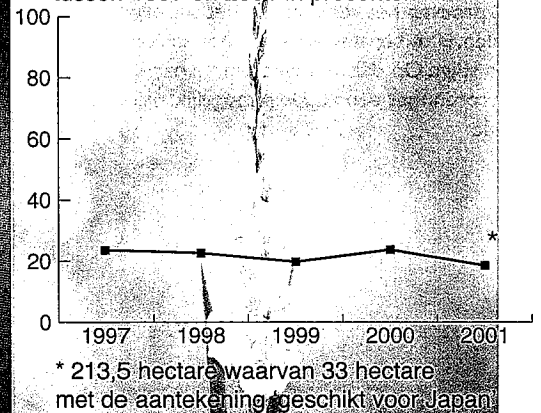
Bij de gladiool draait al enkele jaren de keuring om twee begrippen: ratelvirus en Japan. Beide begrippen staan in een nauwe relatie tot elkaar. Japan wil alleen knollen importeren die vrij zijn van ratelvirus. Telers kunnen aan die eis niet altijd voldoen. Om een gewas te telen dat vrij is van ratel is een aantal maatregelen noodzakelijk, zoals het toepassen van de groenbemester bladrammenas of, zolang dat nog mogelijk is, het uitvoeren van een grondontsmetting. Als dit wegvalt bestaat de kans dat de animo om voor Japan te telen afneemt. En dat terwijl er wel bij de handel belangstelling bestaat voor export van gladiolen naar Japan. Het aantal monsters met ratel blijft de BKD zorgen baren, ook al was in 2001 het percentage aangestaste monsters lager dan in 2000. Ook in de veldkeuring werd meer ratel gevonden: in 2001 werd veertien hectare afgekeurd tegen acht in 2000.

Droogrot was in 2001 een beduidend minder omvangrijk probleem dan in 2000. In 2000 werd 124 hectare afgekeurd tegen 67 in 2001. Een verklaring hiervoor heeft de BKD niet. De omvang afgekeurd areaal Fusarium verdubbelde: van 11 naar 23 hectare.

Een aandoening die de laatste jaren weer de kop op steekt is vergelingsheksenbezemziekte. Tot 1999 werden geen partijen afgekeurd. Vorig jaar was de norm van 0,1 procent te hoog in ruim acht hectare, dit jaar werd 0,7 hectare afgekeurd. Ook knolcyperus werd sinds jaren weer in een redelijke omvang aangetroffen.

De ontwikkeling van klasse 1 tussen 1997 en 2001 in procenten

LELIE

Wie het aandeel van de hoogste klassering ziet bij lelie, krijgt de indruk met een zeer gezond gewas te maken te hebben. Van het totale areaal voldoet 98,8 procent aan de normen voor klasse Algemeen. Alleen in 1994 werd datzelfde percentage gehaald, maar het areaal was toen 1.300 hectare kleiner. Vanuit de handel is aangegeven dat problemen bij afnemers de indruk wekken dat er onder de 98,8 procent toch partijen zitten die niet goed zijn. Een discussie tussen BKD en KAVB-productgroep Lelie over deze kwestie heeft niet geleid tot verfijning van het klasseringsstelsel. Naast de klassenaanduidingen Algemeen en Standaard kent de lelieteelt een letterstelsel. Dit stelsel geldt bijvoorbeeld voor schubmateriaal. Net als bij de pootgoedteelt in aardappelen gelden voor de partijen met een letteraanduiding strengere virusnormen dan de klassen Algemeen en Standaard. De BKD verwerkt in klasse Algemeen alle letterpartijen. De keuringsdienst heeft de indruk dat exporteurs steeds vaker telers vragen om partijen met een letteraanduiding te telen. Bovendien bespeurt de BKD een toename van virusstoetsingen die op verzoek van kopers worden uitgevoerd. Het letterstelsel, gericht op virussen, kan worden gezien als een verfijning van het klasseringsstelsel, zoals gewenst door de handel.

Bij de virussen is in lelies eigenlijk alleen LSV nog een punt van zorg. De normen voor schubbollen gaan in 2004 omlaag van twintig naar tien procent. Uit de toetsingen van de afgelopen jaren is een sterke afname in partijen waar te nemen. In 1997 was het gemiddelde viruspercentage in LA-hybriden bijna 17 tegen 6,1 in 2000. De cijfers over dit jaar zijn nog niet bekend. Het gemiddelde van alle lelies daalde van 6,4 in 1996 naar 3,6 in 2000. Bladaaltjes daarentegen blijft een probleem. Tussen 1997 en 2001 viel de volgende opgaande lijn te constateren in het aantal afgekeurde hectaren: 1997: 2,7, 1998 5, 1999 12, 2000 21, 2001 28 hectare. Dit is een vertienvoudiging in vijf jaar tijd. In de ogen van de BKD is deze aandoening met cultuurmaatregelen aan te pakken. Dit is bijvoorbeeld het zorgvuldig uitvoeren van een warmwaterbehandeling. Net als in gladiolen is in lelie knolcyperus aangetroffen, hier in twintig hectare. Knolcyperus is geen quarantaineorganisme, maar er gelden bij ontdekking wel strenge maatregelen. Telers die land willen huren dienen ook op dit punt goed na te gaan wat de voorgeschiedenis is van een perceel.

